

НАПРЯМИ РЕАЛІЗАЦІЇ ІННОВАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ У РЕГІОНІ

У сучасних умовах інноваційний шлях розвитку є визначальною складовою економічного зростання. Досвід передових країн засвідчує, що виключно використання передових технологій та активне впровадження інновацій є запорукою конкурентоспроможності вітчизняних товарів як на національному, так і на світовому ринках.

Проте, на даний момент в Україні спостерігається протилежна ситуація - інноваційна діяльність в нашій країні перебуває у вкрай незадовільному стані і з кожним роком, незважаючи на проголошені орієнтири інноваційного розвитку, знижується рівень технологічного потенціалу економіки, погіршується стан науково-виробничого, кадрового забезпечення науки й техніки тощо. Так, за даними Всесвітнього економічного Форуму, що відбувся у Давосі, за індексом глобальної конкурентоспроможності Україна у 2010-2011 рр. посіла лише 89-е місце серед 133 країн проти 82-го місця у 2009-2010 рр. За оснащеністю новими технологіями у 2010-2011 рр. Україна знаходилася на 83-му місці, за підіндексом "інновації" - на 63-му місці проти 62-го у 2009-2010 рр. На зниження цього рейтингу вплинуло погіршення його складових, зокрема: інноваційна спроможність (37-е місце проти 32-го), якість науково-дослідних інститутів (68-е місце проти 56-го), взаємозв'язки університетів з промисловістю у сфері досліджень і розвитку (72-е місце проти 64-го), державні закупівлі новітніх технологій і продукції (112-е місце проти 85-го) [1].

У зв'язку з цим вкрай необхідним і доцільним є процес масштабного технічного й технологічного інноваційного оновлення підприємств та навіть цілих галузей, оскільки саме високотехнологічна наукоємна продукція є основою науково-технічного прогресу та пріоритетом конкурентоспроможного експорту. Технічне переоснащення виробництва не лише дозволить покращити якість продукції, але і сприятиме зниженню її собівартості, створенню імпортозамінних виробництв, впровадженню сучасних енерго- та ресурсозберігаючих технологій, що, в свою чергу, позитивно впливатиме на формування майбутнього образу національної інноваційної системи.

Питання активізації інноваційної діяльності в Україні привертає до себе дедалі більшу увагу науковців, політиків, представників бізнесу. Значний внесок у розвиток ефективного механізму управління інноваційною діяльністю як на державному, так і на регіональному рівні зробили О. Кузьмін, В.Александрова, Л.Федулова, М.Козоріз, М.Долішній

та ін. В їхніх працях піднімається проблематика інноваційного розвитку країни та регіонів, вибору інноваційних пріоритетів розвитку, ефективності інноваційної діяльності підприємств, галузей тощо.

Метою роботи є визначення передумов нарощення інноваційного потенціалу та розробка рекомендацій щодо активізації інноваційної діяльності на регіональному рівні.

Успішний розвиток інноваційної діяльності багато в чому залежить від можливостей держави вчасно мобілізувати свій внутрішній інноваційний потенціал. Так, для створення належних умов розвитку інноваційного потенціалу потрібні відповідні виробничо-технологічні структури, наявність інформаційної системи, фінансова підтримка інновацій, високий рівень освіченості населення та підготовки наукових кадрів [2, с.45].

Найважливішим напрямом інноваційного розвитку економіки країни є забезпечення росту економічної ефективності її регіонів. В свою чергу, оптимальний розвиток науково-технічного потенціалу регіонів залежить від багатьох факторів, головними з яких є рівень розвитку національної економіки та її стан, політична ситуація в країні, можливості щодо реалізації державних програм регіонального розвитку, інвестиційна привабливість регіону, зокрема рівень правової та економічної захищеності суб'єктів господарювання, наявність податкових, кредитних, фінансових стимулів тощо. Через реалізацію державних програм розвитку інноваційної діяльності в регіонах можна суттєво активізувати як економічне піднесення певної території, так і покращити соціальний клімат регіону.

У системі заходів щодо підвищення інноваційної привабливості регіонів значна роль має належати розробленню та вдосконаленню інноваційного законодавства та пошукам джерел фінансування інновацій.

Задля усунення нерівномірного розвитку регіонів та з метою нарощення їх інноваційного потенціалу необхідно зосередити наявний потенціал на напрямках, що дадуть позитивний поштовх усім іншим сферам діяльності. У найзагальнішому вигляді ці напрями наведені на схемі (рис. 1). Їх можна представити наступним чином: підвищення науково-освітнього потенціалу та технологічного розвитку підприємств регіону, фінансова підтримка інновацій, залучення фінансово-банківських установ до фінансування інноваційної діяльності, розробка системи страхування інноваційних ризиків тощо.

Водночас потрібно активізувати розвиток інноваційної інфраструктури та тих інституцій, які власне і забезпечують організацію та реалізацію інноваційних процесів як на макро-, так і на мікрорівні, зокрема науково-дослідних установ, освітніх закладів, бізнес-структур, консалтингових фірм, фінансово-кредитних установ, страхових компаній, центрів сприяння розвитку і впровадження інновацій, венчурних фондів,

промислових кластерів, підприємств та підприємців. Саме ці установи є ядром інноваційної активності, вони створюють передумови активізації регіонального інноваційного підприємництва та забезпечують зростання виробництва інноваційного продукту в регіоні, сприяють кращому використанню економічного потенціалу регіону.

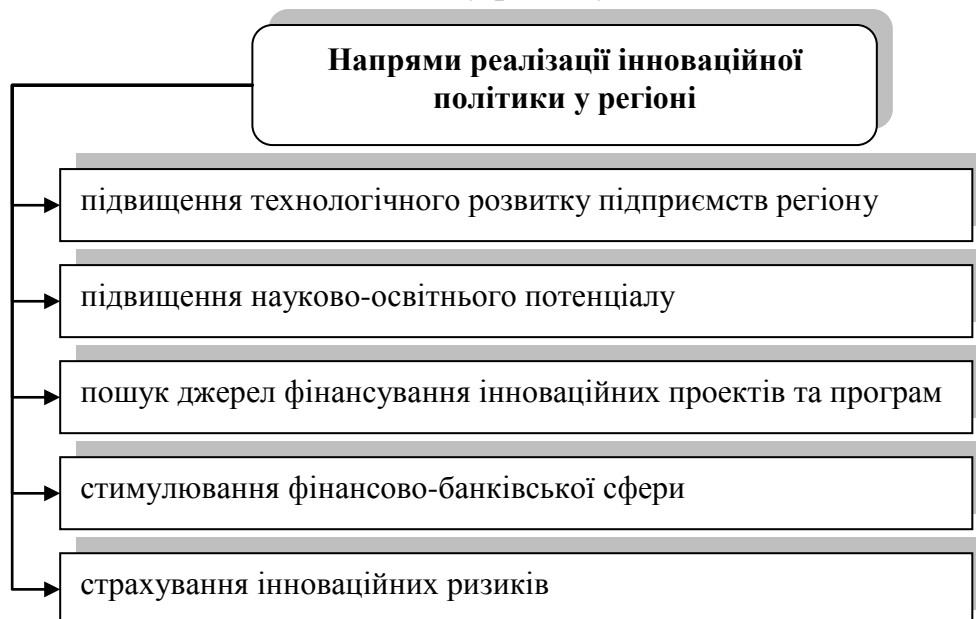

Рис. 1. Пріоритетні напрями реалізації регіональної інноваційної політики

Розвиток та розширення мережі інноваційних установ у регіоні дозволять краще організувати трансферт технологій та системи об'єднання підприємців з новими установами, забезпечать організаційну та фінансову допомогу при впровадженні інновацій, дозволять налагодити зв'язки між підприємницькими структурами, органами місцевого самоврядування та приватним сектором. Такі зв'язки породжують формування осередків інноваційної активності типу інноваційних кластерів, технопарків, бізнес-центрів, інкубаторів, що безперечно, сприяє не лише інноваційним перетворенням регіону, але і позитивно впливає на підвищення якості науки, освіти, техніки, залучення до організаторської діяльності населення.

Забезпечення вказаних умов та орієнтація регіональних органів влади на інноваційно-інвестиційні програми розвитку, пріоритетність реалізації інноваційних проектів дозволять реалізувати наявний інноваційний потенціал на регіональному рівні та поступово вирішити проблеми розвитку науково-технологічної сфери.

Література

1. Інноваційна спроможність та технологічна готовність української економіки у міжнародних порівняннях [Електронний ресурс] // Джерело доступу: http://www.uinteі.kiev.ua/viewpage.php?page_id=432
2. Охота В.І. Оцінка інноваційного потенціалу України як чинника міжнародної конкурентоспроможності / В.І. Охота // Економічний часопис-XXI. - 2011. - №1-2. - С.44-47.